

LA FILLA DEL MAR

Tercer i quart d'ESO

NOTA PER ALS PROFESSORS I PROFESSORES

Aquestes activitats estan orientades cap a la matèria de Llengua Catalana i Literatura però també poden resultar molt útils per a crèdits variables com el de Teatre. Hem intentat que tots els exercicis siguin versàtils a fi i efecte que puguin ser adaptats a la seqüència didàctica. Les fitxes tenen exercicis per a abans i després de la representació, i les activitats possibiliten diferents temporitzacions.

ABANS DE L'ESPECTACLE

1. A continuació trobareu les dades més significatives de la biografia d'Àngel Guimerà.

Àngel Guimerà va néixer a Santa Cruz de Tenerife el 1845 i va morir a Barcelona el 1924. La seva formació inicial va ser totalment en castellà, però als vuit anys la seva família es va traslladar a Catalunya, on va aprendre català i va entrar en contacte amb la cultura del país.

Des de ben jove va sentir un viu interès per la literatura. L'any 1877 va ser proclamat Mestre en Gai Saber ja que havia guanyat alhora la flor natural, l'englantina i la viola dels Jocs Florals. La seva poesia, de caire narratiu i patriòtic, s'emmarcava dins els cànons estètics del Romanticisme.

Passats els trenta anys va dedicar-se plenament al teatre. La seva producció es divideix en tres etapes que t'explicarem tot seguit. L'obra dramàtica de Guimerà, que participa àmpliament dels trets característics romàntics, també va aprofitar alguns aspectes del Realisme.

La producció de l'autor va significar la restauració plena del teatre català i la seva internacionalització.

2. **Llegeix amb atenció aquest resum de les etapes principals del teatre d'Àngel Guimerà. Després prepara un guió per a fer una exposició oral (de 4-5 minuts) sobre la vida i obra de Guimerà. Pots buscar imatges de l'autor i de les seues obres per a acompanyar la presentació.**

1879-1890: és una etapa plenament romàntica. La majoria d'aquestes obres se situen a l'Edat Mitjana, com *Gal·la Placídia* (1879), *Judith de Welp* (1883), *El fill del rei* (1886) i *Mar i Cel* (1888).

1890-1900: en aquest període, que segons els crítics és el més important, l'autor fa una síntesi entre Romanticisme i Realisme en una sèrie de drames de tema contemporani. D'una banda, la realitat es contempla des d'un punt de vista més idealitzat que objectiu, i els personatges tenen una dimensió heroica i simbòlica; d'altra, banda la forma adquireix un revestiment realista, canvia el vers per la prosa, el llenguatge és molt proper al col·loquial i l'acció se situa a la Catalunya contemporània. És en aquesta etapa quan compon *Maria Rosa* (1894), on retrata la vida dels obrers; *Terra Baixa*, on retrata la vida dels pagesos; i *La filla del mar* (1900), on retrata la vida dels mariners.

1900-1924: durant aquest període, Guimerà s'esforça per adaptar el seu teatre als nous corrents estètics. *L'aranya* (1906) s'aproxima al Naturalisme, *La santa espina* (1907) i *La reina vella* (1908) s'aproximen al Modernisme simbolista. Després d'uns anys va fer un retorn cap els drames de la seva primera etapa.

3. Romanticisme i Realisme.

Dividiu la classe en grups de cinc o sis i que cadascun investigui sobre un dels següents temes relacionats amb Guimerà. Després els heu de posar en comú.

- **ELS JOCS FLORALS:** En què consisteixen, quins premis els conformen i quins són els autors més importants que hi han participat.
- **EL ROMANTICISME:** Característiques d'aquest moviment estètic, autors i obres internacionals més significatives del període.
- **EL REALISME:** Característiques d'aquest moviment estètic, autors i obres internacionals més significatives del període.

4. Trivial

Per parelles, prepareu un "trivial" de quinze preguntes en el qual pregunteu qüestions sobre autors, moviments i obres de la literatura catalana dels segles XIX i XX. Podeu consultar també qualsevol manual de curs que tingueu a l'abast. Aquí teniu dos exemples de preguntes:

- a) Àngel Guimerà pertany al...
1. Modernisme
  2. Noucentisme
  3. Romanticisme
  4. Postguerra
- b) Els protagonistes de La filla del mar son...
- 1) L'Àgata, Mariona i Manelic
  - 2) L'Àgata, Maria i Pere Màrtir
  - 3) Marta, Sebastià i Manelic
  - 4) L'Àgata, Mariona i Pere Màrtir

5. En l'evolució de l'escriptura de Guimerà, veiem que la dècada dels anys noranta del segle XIX queda marcada per la introducció del realisme i, fins i tot, del naturalisme en les seves obres. Quins elements de La filla del mar es poden relacionar amb aquest canvi d'orientació respecte al model anterior, vinculat al romanticisme?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

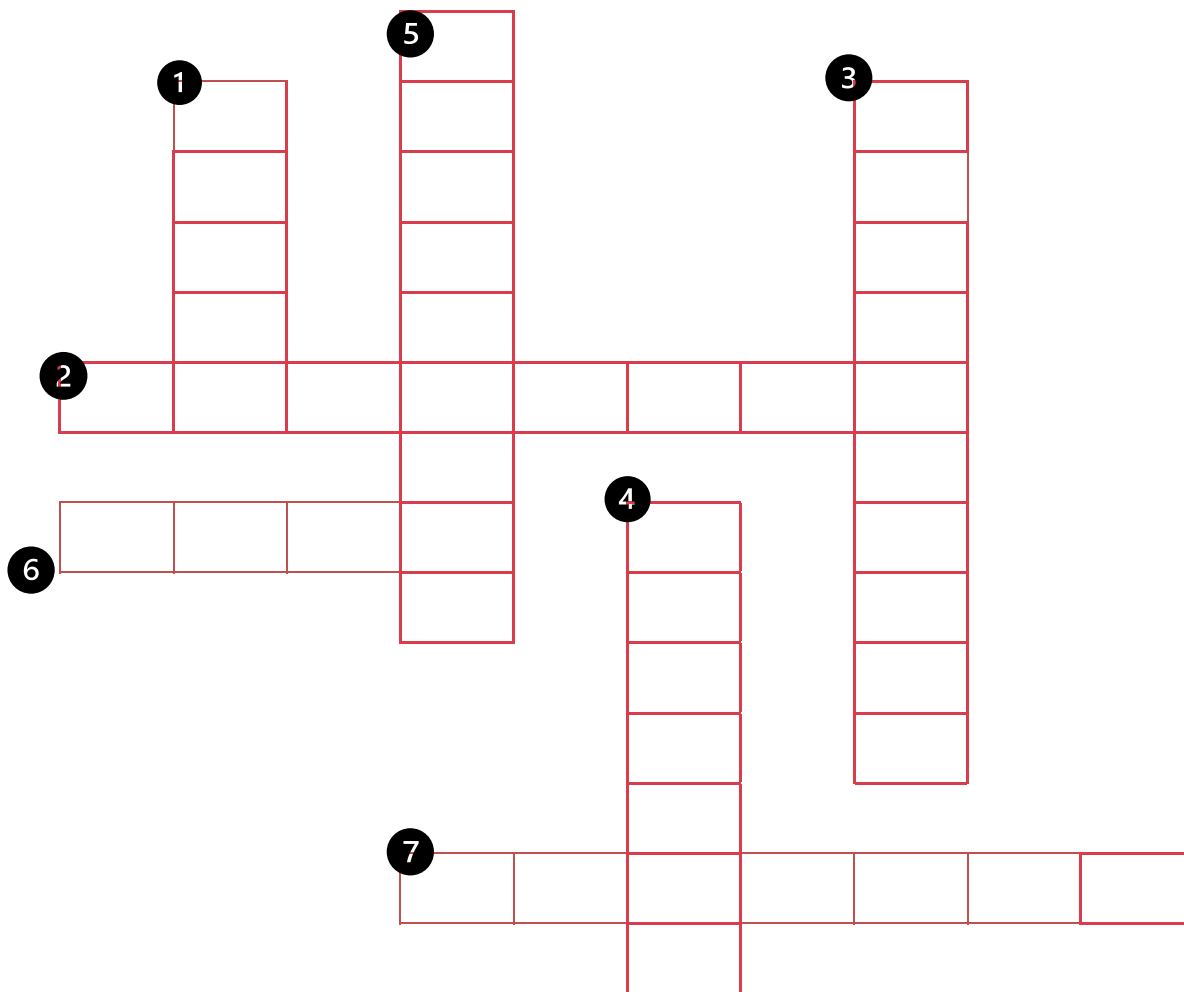
.....

.....

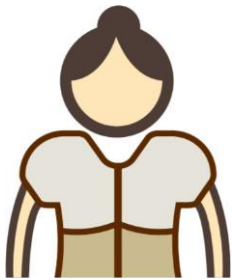
6. Resol aquests mots encreuats:

1. Va ser trobada per uns mariners al mar després del naufragi del vaixell en el qual anava amb els seus pares.
2. Personatge femení molt xafarder. Va festejar en algun moment amb en Pere Màrtir.
3. Va trobar a l'Àgata al mar i per això és l'única persona la qual l'Àgata confia.
4. Marit de la Caterina i fill de Baltasnet.
5. És l'oncle de la Mariona. És ric i vell.
6. Nom propi del personatge masculí principal.
7. És la neboda d'en Cinquenes. Al inici té una relació amb en Pere Màrtir.

7. Vocabulari.

A continuació trobaràs algunes frases dites pels personatges de l'obra. Explica què volen dir les paraules en negreta. Intenta extreure'n el significat a través del context i, si no és possible, busca-les al diccionari o pregunta a la teva professora o professor.

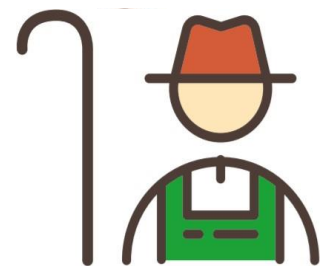
ÀGATA: Vetaquí que 'm veig venir á la clara de l' aygua, cuhejant com una senyorassa, una surella; y ras, fitora avall; y ras **fitora** amunt: la surella clavada.

PERE MÀRTIR: *si l'Àgata es de lo més **renoc** del poble; que va tota estripadota... Si es, com si diguéssim, una criada..*

MARIONA: *Es que no 'm faria **pubilla**. Que tu no sabs lo qu'ell té, qu'es molt ric.*

CINQUENAS: A mi no'm tens d'explicar res, **pillastre**.

8. Frases fetes.

Explica les frases fetes següents:

- **Fer la mosca balba (60):**

.....

- **Quedar per a vestir sants (68):**

.....

- **Reïra de Déu (95):**

.....

- **No estar per tantes gatzares (74)**

.....

- **Fer-se la desmenjada (12):**

.....

- **Dir floretes (19):**

.....

- **Com fan l'orni (98):**

.....

- **Fer-se creus (19):**

.....

9. Durant tota la novel·la es fa referència a activitats, objectes propis d'aquest món, noms de peixos, etc. Fixant-te en les referències del primer acte, busca el significat i escriu-lo:

• Estrip de la xarxa

.....

• Llagut

.....

• Rojals

.....

• Arboraire

.....

• Pescar a l'encesa

.....

• Fitora

.....

• Sorellac

.....

• Cove

.....

• Bastiment

.....

• Virar

.....

10. A continuació trobareu un fragment de La filla del mar, del qual han desaparegut els accents i els signes de puntuació. Reescriuiu el fragment amb les corresponents correccions.

Jo que m'he posat dreta a la proa he engrapat l'eina m'he senyat i a mirar sota meu dintre de l'aigua Tot era quiet ni una manxada de vent i el mar planer planer que una hi caminaria per sobre Vet aquí que al cap d'un pare nostre em veig venir a la clara de l'aigua cuejant com una senyorassa i mes contenta Una sorella i ras fitora avall i ras fitora amunt la sorella clavada I l'ull viu altre cop Calleu calleu que ara ve un retxeto mes botzo i presumit Semblava el senyor notari de vila i ras enmig l'esquena i al cove I despres me veig que pugen a la llampa de l'aigua dos peixets mes eixerits que tan aviat eren de plata com d'or l'un al costat de l'altre amb los capets a prop que talment semblava que festegessin i s'anessin dient coses boniques

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

EL COL·LOQUI AMB ELS ACTORS

Al final de l'obra tindreu l'oportunitat de parlar amb els actors que han representat l'obra La filla del mar. És una oportunitat que tindreu poques vegades: poder parlar, just al final de l'obra, amb els actors que l'acaben de representar. A continuació teniu una sèrie de suggeriments per enfocar el col·loqui:

- **Quin criteri s'ha seguit per escollir l'escenografia.**
- **Dificultat d'adaptar un text teatral preexistent a una versió teatral més reduïda.**
- **Com s'han repartit els actors els personatges que els ha tocat representar**

DESPRÉS DE L'ESPECTACLE

11. Els personatges.

A) **Escriu tres adjectius negatius que s'utilitzen a la novel·la per a desvirtuar la Mariona, l'Àgata i en Pere Màrtir:**

MARIONA	ÀGATA	PERE MÀRTIR
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

b) Quan al context social de la ficció, trobem l'opinió o valoració que fan els personatges sobre la identitat i l'origen d'Àgata. Busca'n exemples (per exemple, en les escenes VII i X del primer acte). Com reacciona Àgata als comentaris dels altres personatges? Per què creus que té aquestes reaccions?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

12. Redacció.

Escriuiu una notícia on s'informi de l'arribada d'Àgata al poble. Seguiu l'estructura completa.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

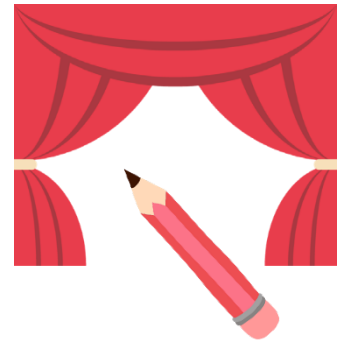
.....

.....

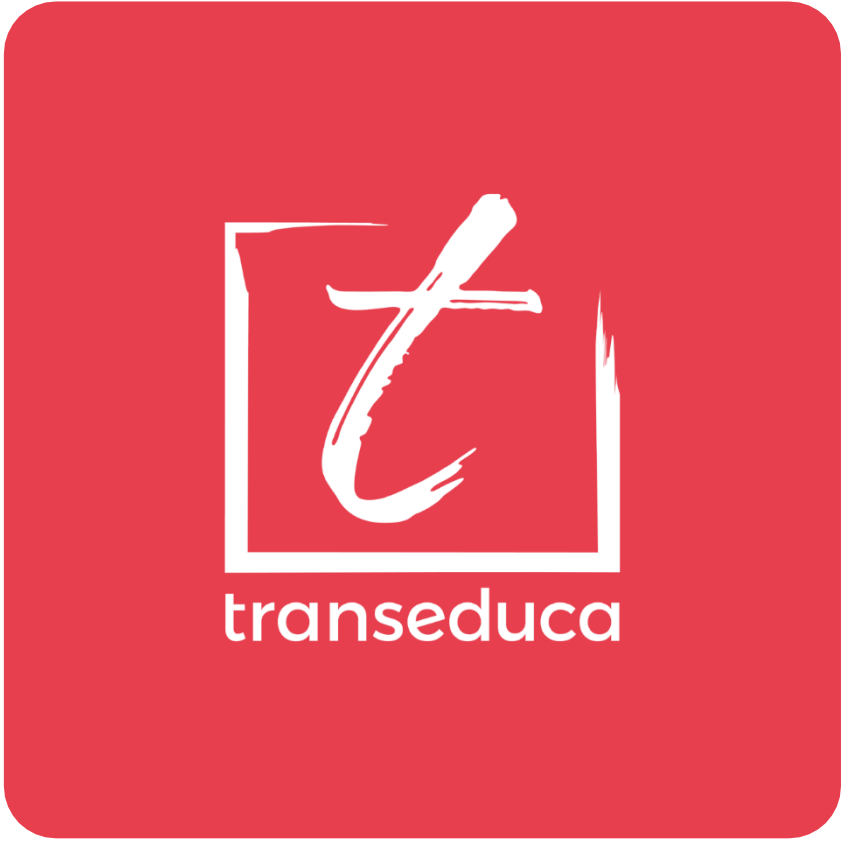
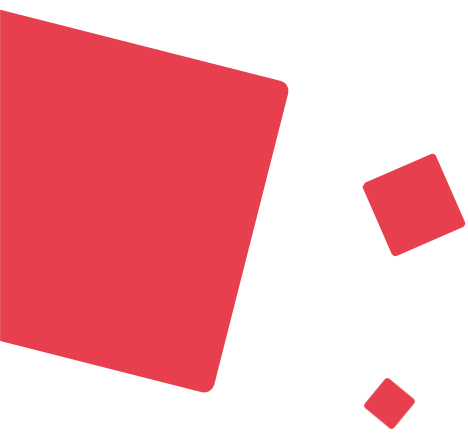
- 13. La companyia ha adaptat l'obra a les seves característiques. Després de veure La filla del mar, explica els procediments que els quatre actors han utilitzat per a donar vida a tots els personatges. Creus que l'argument de l'obra ha estat canviat de manera molt significativa?**

- 14. Els espectacles teatrals necessiten ser anunciats perquè el públic en conegui l'existència.**

Imagineu que la companyia us ha contractat per fer la campanya publicitària de l'espectacle que acabeu de veure. Organitzeu la classe en grups de forma que cada grup prepari un anunci de l'espectacle que acabeu de veure fent servir canals diferents (anunci radiofònic, anunci televisiu, cartell publicitari, xarxes socials...). Un cop acabat, podeu fer una exposició a classe.

www.transeduca.com
info@transeduca.com
934 740 002